

ПРОТОКОЛ София, 15.05.2019 г.

от Обществено обсъждане

на проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране

Днес, 15.05.2019 г. от 11:02 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимирев, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно протокол от закрито заседание № 70/08.05.2019 г., т.3, за участие в общественото обсъждане на проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия и организации на потребители.

Докладът и проектът на нормативен акт са изготвени от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Ромен Кишкин, Грета Дечева, Михаела Андреева, Снежана Станкова, Виктория Джерманова, Мариана Сиркова, Милен Димитров, Сирма Денчева, Ваня Василева.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-26/08.05.2019 г. като заинтересовани лица са поканени Министерство на енергетиката, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, „Петрокелтик“ ООД, „Проучване и добив на нефт и газ“ АД и „Булгартрансгаз“ ЕАД.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Никола Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Марин Филиповски – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Кирил Темелков – член на Българска газова асоциация;
- г-н Константин Делисивков – изпълнителен директор на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори;
- г-н Данаил Диков – ръководител сектор в „Булгартрансгаз“ ЕАД;

- г-жа Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Министерство на енергетиката, Българска асоциация природен газ, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, „Петроkelтик“ ООД и „Прочуване и добив на нефт и газ“ АД не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъства:

- г-н Кирил Равначки – изпълнителен директор на Газов хъб «Балкан».

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

В същия ред, в който досега давах думата на участниците... Започваме с представителите на „Булгаргаз“ ЕАД.

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

По публикуваният проект за изменение на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс „Булгаргаз“ ЕАД отново ще предостави своите писмени становища в регламентирания 14-дневен срок. Това, което бих искал да отбележа тук е, че за нас не става ясно основното нещо, което бих повдигнал на обсъждането, не става ясно защо се предлага в чл. 11, ал. 2 намаляване на лимита от 65 000 МВ на 15 000 МВ, като се запазват същите десет сделки при търговия на платформата. Считаме, че при запазване на количеството в действащата методика би се постигнала по-голяма обективност при определянето на цената на природния газ за балансиране. Ние като мрежови ползвател, предполагам, че и другите мрежови ползватели, не разполагаме с информация какво се случва в резултат на прилаганата досега действаща методика. Липсва такава информация. Предполагам, че Вие в Комисията разполагате с такава. Предвид тази невъзможност на ползвателите на мрежата да разполагат с всички елементи, които формират финансовото салдо от дейността по балансиране, считаме за целесъобразно определянето на ценообразуващите елементи, които формират таксата за дисбаланс да се извършва от КЕВР. Така мислим. Следващото. Имаме определени чисто редакционни забележки към чл. 10. ал. 1, където малката корекция не е част от посочените формули, а в същото време в описана като част от тях, както присъства в ал. 3 и ал. 4. Това са редакционни неща. Най-важното е, че с оглед изготвяне на по-точни и по-пълни финансови анализи от страна на мрежовите ползватели предлагаме Методиката да влезе в сила не рано от началото на следващата газова година.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Като дата?

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

Първи октомври. Не по-рано.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

01.10.2019 г.?

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

01.10.2019 г. Да. От следващата газова година.

Кирил Темелков – член на Българска газова асоциация:

За да бъде по-адекватно нашето становище по самата Методика, ще дам предварително становище по Методиката, но ще очаквам да получа малко повече отговори и информация от страна на „Булгартрансгаз“, за да може да вземем по-адекватно отношение. Въпросът е в това, че с настоящата методика вече всички толеранси отпадат и безспорно таксите за дисбаланс ще се повишат значително. В момента „Булгаргаз“, по съществуващия договор с клиентите си, начислява дисбаланс по реда на договора, но при различни условия. Само да уточня. В крайна сметка „Булгаргаз“ има механизъм по който може да управлява дисбалансите изцяло в своето портфолио, докато един присъединен клиент няма как да управлява своето портфолио, тъй като той има само едно такова. В тази връзка въпросът към „Булгаргаз“ ми е дали предвиждат да променят договора за доставка на природен газ след изменението на тази наредба, защото това означава дали той ще продължава да си оперира по същия начин и ще си оптимизира управлението на портфолиото, или ще опита да прехвърли горещия картоф на клиентите, които не могат да управляват по този начин. Тогава вече нещата стават много по-драстични. Затова очаквам да получим тяхното становище по този въпрос. Другият въпрос касае предимно „Булгартрансгаз“ и е по отношение оценката на въздействието. В доклада, който е представен, не видяхме конкретни данни, които да покажат някаква предварителна оценка на въздействието от прилагането на тази мярка, т.е. вече би трябвало да има достатъчно информация в оператора, при която да се каже, че при отпадането на този толеранс колко ще излязат дисбалансите, как ще повлияе това нещо върху общата дейност. Не видяхме един такъв анализ. Възможно е колегите да са го направили, но ние не сме запознати с него. Тези два въпроса вече вземат отношение и по въпроса за влизане в сила на самата Методика, защото е предвидено да влезе в сила заедно с решението на Комисията за одобряване на Методиката. Коментирахме, че тези действия са свързани с другите два документа, т.е. дава се ход на електронната платформа за търговия, коментирахме в момента възможността за обмяна на количества на виртуалната търговска точка, но в същото време ние все още не знаем какво се случва с възможността за обмяна на количества на виртуалната търговска точка, а и нямаме ефективна идея кога ефективно ще проработи електронната платформа. Отпадането изцяло на временните мерки по отношение на тази наредба трябва по някакъв начин да бъде отчетено с ефективните действия за прилагането на електронната платформа и възможността за клиентите да си управляват дисбалансите. Иначе се получава така, че клиентите само с това решение ще бъдат принудени да плащат повече пари или на обществения доставчик, или на оператора.

Константин Делисивков – изпълнителен директор на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори:

По Методиката БФИЕК ще внесе писмено становище. Това, което нас ни притеснява, Вие знаете, че бизнес потребителите са доста чувствителни към ценовите нива, както на електроенергията, така и на природния газ. Ние не бихме приели каквото и да е увеличение на крайната цена, било то и заради балансирането. В тази връзка за нас е важно да видим какви биха били ефектите и да имаме някаква оценка на въздействието – това, което спомена и г-н Темелков. Ние ще настояваме да можем да управляваме този вид разход по-добре и пак казвам, че не бихме приели от технически изменения на правилата увеличение на крайната цена без да се е променило нищо на пазара. Не бива да сме поставени в ситуация да бъдат прехвърлени тези разходи без да имаме възможност да ги оптимизираме.

Кирил Равначки – изпълнителен директор на ГХ „Балкан“:

Становището на ГХ «Балкан» по поставената тема ще бъде предоставено в 14-дневен срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

От залата има ли желание за други изказвания? Не виждам. Обръщам се към Агапина Иванова. Г-жо Иванова, моля за Вашето становище.

А. Иванова:

Това, което мога да кажа е, че ще изчакаме становищата, за да ги отразим.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Точно така. Процедурно Вие винаги трябва да вземете това отношение. Сега се обръщам към колегите от Комисията. Желание за изказване?

А. Йорданов:

Да, прави сте, г-н Темелков и г-н Делисивков. На мен, като член на Комисията, също най-малкото ми липсват едни отчетни данни от страна на „Булгартрансгаз“ във връзка с прилагането на временните мерки чиито срок изтече. Хубаво е да се види какво отражение имат, тъй като основанието за приемането им беше ниската ликвидност на пазара. Хубаво е да се види дали тя въобще се е променила. Това, което категорично трябва да кажа от моята гледна точка е, че условия за отлагане прилагането на Методиката няма, тъй като сме в условие при което временните мерки не действат и следователно и Методиката, която и досега функционираше. Тук може би „Булгартрансгаз“ са малко длъжници в това отношение, защото закъснях при предлагането на измененията. Въобще не взеха предвид технологичния срок, процедурния срок, който Комисията следва да спазва по закона и силата на правилника. Сега сме с ситуация да сме петнадесети май, а временните мерки преустановиха действието си още на петнадесети април. По мое мнение всяко забавяне по отношение на приемането и прилагането на Методиката ще има по-сериозни последствия и за Вас – ползвателите на мрежата. В този смисъл сега, при приемането, няма да могат да се уредят всички въпроси, които Вие поставихте, но по-добре е нещо да работи, отколкото да няма акт, който въобще да урежда тези взаимоотношения.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги от „Булгартрансгаз“ , имате думата.

Данаил Диков – ръководител сектор в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Приемаме напълно доклада на Комисията, в който коректно е отразено нашето предложение за Методика. По отношение на въпросите на колегите. Бих искал да кажа, че по отношение на въпроса за границата, при която се ползват цени от платформа и когато цените минават на административно определена цена на обществения доставчик, в предишната редакция на платформата нивото от 65 млн. МВтч, което предлага и „Булгаргаз“, беше за три дни. Нашето предложение от 15 млн. е за един ден. Във връзка с това и доколкото това ниво наистина определя ликвидността на пазара за конкретния ден, ние, след различни предложения, бихме внесли предложение за корекция, в което това ниво да може да бъде определяно всяка газова година, след провеждане на обществени обсъждания от оператора. Дали е високо, или на нашия пазар това ниво е достатъчно, за да определи ликвидността на пазара - може би е по-добре да бъде променяно за всяка газова година. По отношения на останалите въпроси. Наистина толерансът отпада, но това не е във връзка с Методиката, а е императивно изискване на Регламента. Не мисля, че отпадането на толеранса би донесло допълнителна тежест общо за ползвателите на мрежата, тъй като съгласно Регламента и съгласно Методиката се имплементира механизъм за неутралност при балансиране. Това, което един вид операторът би събрал допълнително, би се възстановило на ползвателите в следващия период като намаление на таксите за пренос. От тази гледна точка не смятам, че така общо отпадането на толеранса ще достигне до увеличаване на финансовото бреме за ползвателите като цяло. Подкрепяме

мнението на Комисията, че е наложително приемането на Методиката и не би следвало да търпи отлагане във времето началото на нейното действие.

Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Ако ползвателите да допълня становището на г-н Диков. Съгласни сме с предложението на г-н Йорданов да представим отчетни данни за прилагането на временните мерки дотук. Бихме предложили да ги предоставим в агрегиран вид, а не по ползватели. Напомняме, че предоставяме такива данни ежемесечно на нашия сайт по отношение на използвани от оператора количества за дисбаланс, закупени количества от оператора по договори за доставка – като услуги по балансиране, по отношение на броя сделки за месеца и месечното количество изтъргуван природен газ на виртуална точка. Оттам веднага може да се направи извод, че в последната година количествата ежемесечно се увеличават. Можете да се уверите, че в последния месец има някакъв пик от 40 млн. за месеца, което не е малко спрямо предходните месеци: 13 млн., 10 млн., 11 млн. на месец за виртуална търговска точка. Да, можем да предоставим по-подробен анализ на КЕВР в рамките на 14-дневния срок.

Говори А. Йорданов, без микрофон.

Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Да, включително и това. Ние не можем да прогнозираме как ще се отрази отмяната на временните мерки на мрежовите ползватели, тъй като тяхното поведение и съответно сключените от тях сделки на платформа биха довели до ценовия сигнал, който ще служи като основа за формиране на такса за дисбаланс, т.е. колкото по-стимулирани са мрежовите ползватели да използват платформата за минимизиране на своите дисбаланси, толкова по-пазарен и ефективен би бил ценовият сигнал. Това изцяло се припокрива и с мнението на г-н Темелков относно използваемостта и ефективността на ценовия маржин. По отношение на старта на функциониране на платформата. В момента „Булгартрансгаз“ ЕАД и ГХ „Балкан“ работят именно в тази насока – за свързване на ИТ системите, разработване на правила, въобще по детайли, свързани със старта на функционирането. В най-добрия случай би било добре да бъдат синхронизирани влизането в сила на изменението на нормативните актове със старта на функционирането на платформата. Естествено, в полза както на пазара, така и на ГХ „Балкан“ би било правилата за функциониране да бъдат обсъдени с всички заинтересовани страни преди започването на функционирането. Ще се радваме, както от страна на оператора, така и от страна на ГХ „Балкан“, на възможно по-голямо участие от страна на мрежовите ползватели и търговците за обратна връзка и да може да се определи достатъчно добре функциониращо ниво на такси, ниво на такси за трансакции, за годишно, за месечно участие. В разработването на тарифните планове се надяваме участниците на пазара да вземат страна, да посочат техните гледни точки. Смятаме, че това ще е от огромна полза.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Иванова. Има ли други желаещи да се изкажат?

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

На двата въпроса на г-н Темелков. Първо съм си отбелязал, че „Булгаргаз“ има възможности да си управлява своето балансово портфолио за разлика от неговите клиенти. Бих отбелязал, че към момента „Булгаргаз“ има само ограничено право да си управлява балансовото портфолио. Що се касае до въпроса по повод договора. „Булгаргаз“ от миналата година, даже от преди това, предприема мерки за предоговаряне на условията с основния доставчик. Продължава да се разменя кореспонденция и да се провеждат срещи. Към момента не съм упълномощен да запозная Комисията с напредъка по договора, но мога да кажа, че се работи в тази насока. Тук съм си отбелязал още нещо

на г-жа Иванова. Ставаше въпрос за виртуална търговска точка, че „Булгаргаз“ ефективно участва на точката и води там активна търговия. Към момента това е само за закупуване на количества природен газ. „Булгаргаз“ там не извършва продажба към момента.

Кирил Темелков – член на Българска газова асоциация:

Сравнителна яснота получихме. Яснотата е, че съображенията ни се потвърждават. Какво имам предвид? Първо. По отношение на договора с клиентите. Не разбрах конкретно отговора, защото говорихме не за договора, който е между „Булгаргаз“ и неговите доставчици на газ, а за договора между „Булгаргаз“ и клиентите на газ, след като влезе в сила Методиката, която в момента се обсъжда, тъй като вече има някакво различие между двата документа. Досега прехвърляхте тези неща в договора, но договорът Ви е валиден до края на годината, а най-вероятно това ще влезе доста преди това. Какви са съображенията за всичко това? Ако договорът остане и „Булгаргаз“ максимални усилия да може да управлява портфолиото си така, че да може да запази същия договор, клиентите не биха усетили тази тежест по отношение промяната на Методиката. От другата страна това, което г-н Диков каза... Ще се пошегувам малко, но това ми напомня на онзи анекдот, в който единият яде месо, другият яде ориз, а двамата заедно ядат ориз с месо. Какво имам предвид? Тази година ще начислим на конкретни клиенти много жестоки такси за дисбаланс, ама догодина ще ги върнем на всички на пазара и ние ще сме на нула, ще имаме нулирана система на дисбалансите. Какво му пука на този, който е платил, че другият му е взел парите догодина? Това отива малко в смисъла на данъците в държавата, ако го погледнем по-задълбочено. Затова обръщаме внимание на този въпрос, защото трябва да се прецени: електронна платформа, отваряне на пазара, възможност на доставчиците да търгуват количествата, да избягат от това задължение. Сега, в момента както е предложено, ако приемем тези документи, означава, че ще съберем едни огромни количества, а колко – не знаем, защото този анализ не ни е даден. По отношение на анализа. Само да уточним. Да. Говорим за агрегирани данни и не толкова за вид и какви търговии се осъществяват, защото това няма толкова адекватност към вземане на решението. Говорим затова: ако се приеме Методиката в момента, какви такси биха начислили на крайните потребители и ако не се приеме Методиката – какви биха били, т.е. разликата между двете. Тази разлика няма как да се улови от данните, които в момента има на Вашия сайт. Тук трябва да уточним разликата в това. Операторът много добре гледа от своята си страна бизнеса, т.е. това са отношенията оператор – ползватели. Да, наистина областта на „Булгартрансгаз“ е тази, но ние с тези правила попадаме и малко по-нататък. Това са клиентите на природен газ. Потребителите не са ползватели на мрежата. Те могат и да бъдат, но качеството им на потребител се запазва. В момента ние имаме повече притеснение не по отношение на ползвателите. Това трябва да е ясно, защото ползвателите имат пълните права за виртуална търговска точка. Всички тези неща могат да си ги управляват. Ние имаме притеснение по отношение на потребителите, защото нямаме ликвиден пазар, защото няма начин по който да се избегнат дисбалансите и ако тези дисбаланси се съотнесат по веригата към тях, те просто ще трябва само да ги платят и да съжаляват, че са ги платили, защото никога няма да си ги възстановят или по-точно: ще им ги възстановят в много малък размер. Надявам се, че се разбрахме.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Темелков. В такъв случай, колеги, преди да закрия третото обществено обсъждане, насрочвам закрито заседание, на което Комисията ще излезе с решение и по Методиката за определяне на дневната такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране, отново за 11.07.2019 г. Първо. Искам да благодаря на участниците, защото наистина се получи една много добра и професионална дискусия. Благодаря на всички Вас. На второ място. Ще отбележа, че ако има закъснение в графика, по който Комисията ще приеме тези три документа, то до голяма степен това се дължи на факта, че заявителят „Булгартрансгаз“ ЕАД едва на 27.02.2019 г. входира в Комисията

тези проектодокументи, а месец и половина - за разглеждане на тези три наистина много сериозни документа и съвпадащото с това тримесечно решение за цената на природния газ, което отне капацитета на дирекция „Природен газ“ през месец март, трябва да бъде отчетено.

На 11.07.2019 г. ще се проведе закритото заседание за приемане на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-26/08.05.2019 г. до заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от ЗЕ относно провеждане на обществено обсъждане на 15.05.2019 г. от 10:30 часа.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Д. Кочков)

.....
(П. Трендафилова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:
(Н. Косев - главен експерт)